

Suurandmete kasutamine finantsasutuste poolt

Mida peaksite teadma

- Pangad, kindlustusandjad ja investeerimisfirmad kasutavad suurte andmehulkade (sh isikuandmete) töötlemiseks üha enam suurandmete tehnoloogiat. See võimaldab neil kliente paremini tundma õppida ja pakkuda neile potentsiaalselt tooteid, mis on kliendi vajadustele paremini kohandatud.
- Suurandmete tehnoloogiat kasutavatest finantsteenustest võite kasu saada, kuid mitte alati. Finantsteenuste ettevõtted võivad teie andmeid valesti tõlgendada ja teile vale toodet pakkuda või teid teenusest välja arvata.
- Kliendina on teil oma andmete jagamisel finantsasutustega teatud õigused.
- Veenduge, et mõistate oma õigusi, teenustest saadavat kasu, riske ja teenuste põhielemente ning oma andmete kasutamise viise (nt olge teadlik, et teie isikuandmeid kasutatakse märkeruutudega lepingute korral).

Mis on suurandmed?

Sõpradega veebis vestlemisel, oma nuti-telefonis mobiilirakenduse või maksekaardi kasutamisel tekitate andmevoos. Suurandmetöötlus hõlmab eri andmeliikidest koosnevate suurte andmekogude töötlemiseks arendatud IT-vahendite kasutamist.

Suurandmed võivad sisaldada veebileh- tedelt, sotsiaalmeediast, veebilehitse- jast, nutitelefonide signaalidest saadud või maksekaardi kasutamisel tekitatud tarbijaandmeid.

Mis kasu te finantsteenuste tarbijana suurandmetest saada võite?

Teid aitavad finantsteenused

Suurandmed aitavad finantsasutustel pakkuda teie vajadustele paremini kohandatud tooteid ja teenuseid.

Näiteks laseb suurandmete tehnoloogia kindlustusettevõttel teid hoiatada, et teie kindlustuspoliis ei kata seda lan- gevarjuhüpet, millest te hiljuti sotsiaal- meedias teatasite.

Suurandmete tehnoloogia abil võib finantsasutus näiteks seostada teie sotsiaalmeediateabe teie säästutegevu- se finantsandmetega. Finantsasutused võivad kasutada seda teavet teie säästu- ja investeerimisharjumuste paremaks mõistmiseks.

Finantsasutused rakendavad suurand- meid igapäevaste finantsteenuste osu- tamisel üha enam ja see trend jätkub ka edaspidi.

Et saada võimalikult palju kasu suurand- metele tuginevatest finantstoodetest ja -teenustest ning teha teavitatud

otsuseid, veenduge, et olete nende finantsteenuste ja -toodete pakutava kasu ja riskidega kursis. Teavitatud otsuste tegemiseks veenduge ka selles, et mõistate suurandmetele tuginevate teenuste ja toodete põhielemente, sh kuidas teie andmeid nende väljatöötä- misel kasutatakse.

Parem kaitse pettuste vastu

Suurandmete rakendused võivad aidata pangal tuvastada, kui keegi üritab teha pettuslikku makset. Kui näiteks keegi üritab välismaal teha teie nimel pettus- likku e-makset, võib teie pank kasutada asukoha määramise rakendust, et tu- vastada, et asute muus riigis kui makse tegemise riik, ning pank võib makse blokeerida.

© iStock/bluebay/2014

Kuidas oma õigusi kaitsta

- Kontrollige isiklikku teavet, mida jagate oma finantsasutusega või avalikult veebis, sealhulgas sotsiaalmeedias.
- Kontrollige oma privaatsus- ja andmekaitseeadistusi ning veenduge, et need on seadud turvasemele, mis vastab teie vajadustele.
- Nõustuge oma andmete töötlemisega ainult siis, kui usaldate teenuseosutajat ja seda, kuidas ta teie teavet kasutab. Kahtluste korral nõudke selgitusi.

Kui arvate, et teie isiklikke õigusi ei austata, võite teha alljärgnevat

- Kasutage oma õigust esitada turunduseesmärgil isikuandmete töötlemise kohta vastuväiteid. See võib säästa teid soovimatutest või agressiivsetest reklaamidest.
- Esitage kaebus asjaomasele teenuseosutajale.
- Või vajaduse korral esitage kaebus asjaomasele riiklikule kaebusi menetlevale asutusele ja/või riiklikule andmekaitseasutusele.

© iStock.com/NicoENino

Parem juurdepääs finantsteenustele

Suurandmete rakendused aitavad näiteks piiratud krediidiandmetega noorel paaril täiendada oma õhukest krediidi-toimikut ning parandavad nii laenude kättesaadavust.

Samamoodi võib oma autosse telemaatikaseadme paigaldanud noor kogemusteta autojuht saada vastutustundliku sõidustiili korral kasu madalamatest kindlustusmaksetest, sest kindlustusandja saab tema juhtimisharjumusi kontrollida ja analüüsida.

Suurandmete riskid finantsteenuste korral

Suurandmete tehnoloogiad toovad endaga kaasa ka riske, mis võivad kliendile negatiivset mõju avaldada:

- suurandmete vahendid võivad sisaldada vigu. Näiteks võib jälgimisvahend öövahtuse tervishoiuspetsialisti liikumist valesi tõlgendada kui ebatervisliku eluviisi ilmingut. Selle tulemusena võib asjaomasel isikul olla keeruline laenu saada.
- Suurandmed võivad aidata kindlustusandjatel teie riskiprofiili paremini tundma õppida. Näiteks ülejutusohuga piirkondades asuvate kodude omanikel võib kodukindlustuse lisakaitse saamine keeruliseks osutuda.
- Finantsteenuste osutajad võivad kasutada teie süvaandmeid sihtotstarbeliste pakumiste saatmiseks, mille tulemusena ostate mittevajalikke teenuseid või tooteid.
- Suurandmetele tuginedes võidakse töötada välja paljude eriomadustega suuresti kohandatud finantstooteid ja -teenuseid. See võib toodete võrdlemise ja parima sobivuse kohta otsuse langetamise keerulisemaks muuta.

Kuidas teid kaitstakse?

Et vähendada neid riske ja tarbijat kaitsa, on kehtestatud mitu eeskirja. Allpool on esitatud mõned olulisemad:

- Teie andmete töötlemiseks on enamasti nõutav teie selgesõnaline, konkreetne ja vabatahtlik nõusolek.
- Finantsteenuste osutajad on kohustatud tagama, et nende teenuste ja toodete kohta esitatav teave on selge ja ei ole eksitav.
- Finantsteenuste osutajad on oma teenuste ja toodete loomise ja müümise käigus suurandmete kasutamisel kohustatud tegutsema ausalt ja õiglaselt.
- Finantsteenuste osutajad peavad võtma rangeid turvameetmeid, et kaitsta teie andmeid häkkerite ja muude küberohtude eest.

ELi andmekaitse-eeskirjade ja suurandmete lisateave on aadressil:
<http://bit.ly/2oG2bel>